

ORKURÁÐSTEVNA

YNSKJA OPNARI ORKUMARKNAÐ

Orkuráðstevnan hjá Sambandsflokkinum hevði eina greiða politiska stevnu

Danjal av Rana

Orkupolitikkurin hjá Føroya Landsstýri hevur sum mál, at øll upphiting á landi skal koma frá varandi orkukeldum í 2030. Longu í 2025 skal helmingurin koma frá varandi orkukeldum. Eisini skal alt brennievni til akfør koma frá varandi orkukeldum í 2030.

Sambandsflokkurin skipaði fríggjadagin fyri eini orkuráðstevnu um, hvussu langt føroyska samfelagið er komið á leiðini. Endamálið við ráðstevnuni var greitt at vísa á týðningin av, at orkumarknaðurin má liberaliserast, um vit skulu náa málinum.

SEV sigur, at trupulleikin ikki liggur í at framleiða nokk av orku, men í at tryggja eina støðuga orkuveiting. Serliga vindorkan er nógv tengd at veðrinum og framleiða vindmyllurnar nógvan streym, tá nógvur vindur er.

Avbjóðingin er, at vindmyllurnar, tá tær framleiða sum mest, framleiða meiri streym, enn føroyingar nýta. Hvat skal so gerast við av-

lopsorkuna, sum verður framleidd?

Á orkuráðstevnuni vóru serliga trý boð upp á hesa loysnina. Ein er at goyma hana í battarískipanum, sum eisini verður gjørt í Húsahaga, men hetta er kortini ein avmarkað loysn.

Ein onnur loysn er at gera sonevndar pump-to-storage goymslur. Bæði SEV og Røkt hava í huga at gera slíkar skipanir. Einfalt greitt frá, so er ætlanin at nýta vindorku til at pumpa vatn úr lægdunum niðan í goymslur í hæddini. Hesar goymslurnar kunnu so nýtast til at framleiða vatnorku, tá vindorkan og verandi vatnorkuverk ikki megna at nøkta tørvin á streymi.

Triðja boðið upp á eina loysn kemur frá VITorku. Teir skjóta upp at seta heittvatnstangar upp hjá fólki, sum verða hitaðir av avlopsorkuni hjá SEV. Talan er altso um eitt slag av fjarhita- ella kanska heldur nærhitaskipan. Ein slík skipan kundi eisini vera gjørd fyri størri grannaløg.



Magni Laksáfoss og Sambandsflokkurin skipaðu fyri ráðstevnuni

Fleiri av fyrilestrarhaldarunum vísu á týðningin av at lata marknaðin upp, so at aðrir veitarar sleppa inn á marknaðin. Røkt og Jóhan í Niðristovu hava í mong ár arbeitt við at geva SEV kapping á el-orkuøkinum, og nú er greitt, at Magn eisini ætlar sær upp í kappingina.

– Effo og Magn eru nógv

størstu orkuveitararnir í Føroyum í dag, og vit í Magn ætla framhaldandi at vera millum størstu orkuveitararnar í Føroyum, tá skift verður yvir til varandi orkukeldur, segði Hendrik Egholm, stjóri í Magn.

Hákon Djurhuus, stjóri í SEV er tó ikki fegin um at lata marknaðin upp.

– Vit arbeiða við at lata elnetið upp, soleiðis at fólk sjálvi kunnu framleiða streym til sítt egna forbrúk, sum til dømis við sólsellum, vindturbinu ella eini lítari vindmyllu. Men hóast eg politiskt eri liberalur, so má eg viðganga, at á elveitingarøkinum er eitt monopol betur, segði hann.

Gjøgnumgangandi var ráðstevnan rokut. Hon var merkt av, at tveir fyrilestrarhaldarar vóru seinkaðir orsakað av útsettu flogfórunum hjá SAS og annar teirra kom so ongantíð fram. Fyrilestrarir tóktust eisini at fevna ov víða, so at torført var at fáa eyga á ein reyðan trád gjøgnum allar framløgurnar.

Bárður S. Nielsen, formaður í Sambandsflokkinum, og Aksel V. Johannesen, løgmaður, fingi síðstu orðini á ráðstevnuni.

– Vit hava gjøgnum dagin fingið fleiri boð upp á, hvussu vit skulu náa málinum hjá landsstýrinum. Tað er tó greitt, at skal málið røkkast, má marknaðurin latast upp fyri øðrum veitarum, segði formaður Sambandsflokksins.

Løgmaður var ikki avvisandi í sínum svari.

– Málið hjá landsstýrinum er at veita biligari streym. Kunnu privatir veitarar veita biligari orku, kann vera, at netið má latast upp og geva teimum møguleikan, segði Aksel V. Johannesen.

danjal@sosialurin.fo

Skulu hava sólorku í Føroyum

Skal SEV náa málinum um 100% grøna framleiðslu í 2030, mugu bæði sjóvarfallsorka og sólorka takast í nýtslu.

Danjal av Rana

– Fólk smílast framvegis, tá eg nevni sólorku, men sannleikin er, at okkum tørvar sólorku, um vit skulu náa málinum um 100% grøna orku í 2030, sigur Terji Nielsen.

Sambandsflokkurin skipaði fyri orkuráðstevnu fríggjadagin og millum fyrilestrarhaldararnar var Terji Nielsen, menningarleiðari hjá SEV.

Hóast veðrið kanska ikki altíð er av tí allarbasta, so er ikki heilt eiðasørt av sól-



tímum í Føroyum. Til stuttleika kann nevast, at sólrikasti mánaðin vísir seg at

vera mai.

Terji Nielsen nevni eisini, at prísurin á sólorkuskip-

Terji Nielsen er menningarleiðari hjá SEV

anum er fallin nógv seinastu árin, og tí er hetta eisini vorðið áhugavert í Føroyum.

– Avbjóðingin í Føroyum er at hava eina javna framleiðslu. Vindstyrkin er óstøðug og vatnbrunnarnir tømast, tá turkur er. Her er tað, at sólin ger sína nytta. Hon kann veita orku, tá vindur og vatn ikki eru til staðar, sigur Terji Nielsen.

Hann vísir á, at tað júst er,

tá minst er av avfalli og vindi, at mest er av sól. Á hendan hátt kann sólin minka nakað um undirskotið, sum verður til tíðir.

– Sólin fer ongantíð at fylla nógv í samlaðu framleiðsluni hjá SEV, men fer, saman við vindorku, vatnorku og sjóvarfallsorku at hjálpa okkum at náa málinum um 100 prosent grøna orku og fulla veitanartrygd, sigur Terji Nielsen.

Fyri at ítøkliggja, hvussu stóra ávirkan sólin fær, vísir hann á, hvussu stórar goymslu, tørnur er á.

– Um vit einans hava vindorku, mugu vit hava 60 GW í goymslu. 60 GW svarar til eini fyra ferðir Eiðisvatn, goymt á 300m hædd. Leggja vit sólorkuna afturat, fellur goymslutørurin niður í 45 GW og tá sjóvarfallsorkan verður lögð afturat, fellur tørurin niður á 22GW, sigur Terji Nielsen.

Meira frá
Orkuráðstevnuni
á síðu 6